



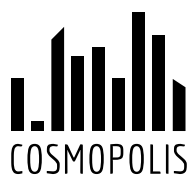
Paul
Lynch

Pieseň
Proroka

The
International
Booker
Prize
2023



metafora



Paul
Lynch

Pieseň
Proroka

Preklad: Zuzana Vajdičková

Paul Lynch
Pieseň proroka

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Cosmopolis
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 393. publikáciu.

Prophet song, vydané vydavateľstvom *Oneworld Publications* v roku 2023,
preložila do slovenčiny Zuzana Vajdičková.
Jazyková redakcia Martina Vannayová
Obálka Adrián Hnát
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedný redaktor Tomáš Hájek

Copyright: © 2023 by Paul Lynch
Vydanie 1., 2025
Počet strán 224
Tlač Tisk Centrum s.r.o.



This book was published with the support of Literature Ireland
Táto kniha bola vydaná s podporou Literature Ireland

Pre Annu, Amelie a Eliota

*Čo bolo, to bude, a čo sa robilo,
to sa bude robiť.*

Niet nič nového pod slnkom.

KAZATEĽ 1, 9

*V temných časoch,
bude sa ešte spievať?
Áno, bude sa spievať.
O temných časoch.*

BERTOLT BRECHT

1

Nadišla noc a ona nepočula klopanie, stojí pri okne a hľadá do záhrady. Ako tma potichu zaberá stromy čerešní. Zaberá posledné listy a listy sa jej nebránia, ale šeptom ju prijímajú. Unavená, takmer celý deň za sebou, čo všetko ešte treba pred spaním, deti usadené v obývačke, ten pocit chvíľkového odpočinku pri okne. Vidí tmavnúcu záhradu a túži splynúť s tou tmou, vyjsť von a ľahnúť si s ňou, ľahnúť si k opadanému lístiu, nech uplynie noc, zobudiť sa na úsvite a s príchodom rána vstať ako nová. Lenže to klopanie. Počuje, ako jej preniká do myšlienok, ostré, vytrvalé údery, každý taký prestúpený svojím pôvodcom, až zvráští čelo. Aj Bailey už klope na sklené kuchynské dvere, volá na ňu, mami, a ukazuje do predsiene, ani neodlepí zrak od obrazovky. Eilish cíti, ako sa jej telo aj s malým na rukách presúva do predsiene, otvorí vchodové dvere, kde pred sklom verandy stoja dvaja muži, v tme takmer bez tváří. Rozsvietení na verande a podľa toho, ako tam stoja, hneď vie, kto sú, ten nočný chlad akoby si povzdychol, keď odsúva dvere verandy, ticho predmestia, dážď takmer bezhlasne padá na St. Laurence Street, na čierne auto zaparkované pred domom. Akoby tí muži nasiakli pocitom noci. Hľadá na nich z bezpečia vlastnej ostrážitosti, mladý muž naľavo sa pýta,

či má doma muža, a podľa toho, ako na ňu pozrie, podľa toho odmeraného, ale skúmaného pohľadu, akoby sa v nej chcel niečoho zmocniť. Očami prebehne ulicu, osamelý chodec pod dáždnikom so psom, vrby pritakávajúce dažďu, blikanie veľkej televíznej obrazovky u Zajacovcov naproti. Vtom sa zháči, takmer rozosmeje, ten univerzálny reflex viny, keď sa pred dvermi zjaví polícia. Ben sa jej začne mrviť na rukách a starší muž v civile napravo sa na dieťa pozrie, tvár akoby mu zmäkla, a preto sa obráti naňho. Vie, že je tiež otcom, to sa pozná, druhý je primladý, príliš upravený a úporný, začne hovoriť a uvedomí si náhlu váhavosť vo svojom hlase. Mal by prísť čoskoro, asi o hodinku, mám mu zavolať? Nie, to netreba, pani Stacková, keď príde, povedzte mu, nech sa nám čo najskôr ozve, tu je vizitka. Prosím vás, hovorte mi Eilish, môžem vám nejako pomôcť? Nie, obávam sa, že nie, pani Stacková, týka sa to vášho manžela. Starší muž v civile sa na dieťa zoširoka usmieva a ona chvíľu pozoruje vrásky okolo jeho úst, je to tvár, ktorej sa prieči vážnosť, nevhodná na takú prácu. Nerobte si starosti, pani Stacková. Prečo by som si robila starosti, pán gardista? Máte pravdu, pani Stacková, nebudeme vás zdržiavať, dnes už sme na pochôdzkach premokli dosť, kúrenie v aute bude mať čo robiť, aby nás vysušilo. S vizitkou v ruke zasunie dvere verandy a vidí, ako sa obaja muži vrátia do auta, vidí, ako sa auto rozbehne, a keď na križovatke pribrzdí, zadné svetlá mu blysnu ako dve oči. Ešte raz sa pozrie na ulicu, kam sa vrátil večerný pokoj, vojde do tepla predsieni a zatvorí vchodové dvere, chvíľu stojí a obzerá si vizitku, kým si neuvedomí, že zdržiava dych. Ten pocit, že niečo vniklo do domu, chce odložiť malého, chce len postojacky rozmýšľať, vidí, ako tam to niečo stálo s oboma mužmi a potom bez opýtania vniklo do predsieni, niečo neforemné, ale vnímateľné. Cíti, ako sa to plazí vedľa nej, keď prechádza obývačkou popri deťoch, Molly

drží Baileymu nad hlavou ovládač, ten máva rukami vo vzduchu, otočí sa k nej s prosebným výrazom. Mami, povedz jej, nech mi to prepne späť. Eilish zatvorí kuchynské dvere a odloží malého do ležadla, zo stola začne spratávať laptop a diár, ale zastane a zatvorí oči. Ten pocit, čo vnikol do domu, prišiel za ňou. Pozrie na mobil, váhavo ho chytí do ruky a pošle Larrymu správu, znovu mimovoľne podíde k oknu a hľadá von. Už po tej tmavnej záhrade netuší, lebo niečo z tej tmy vniklo do domu.

Larry Stack chodí po obývačke s vizitkou v ruke. Zamračene na ňu pozrie, potom ju odloží na stolík a pokrúti hlavou, zvalí sa do kresla a chytí sa za bradu, ona ho zatiaľ ticho pozoruje, posudzuje ten dôverne známy výjav, v istom veku si muž necháva narásť bradu, nie aby pôsobil mužne, ale aby sa odstrihol od mladosti, už ani nevie, kedy bol hladko oholený. Keď ho tak vidí, ako nohami hľadá papuče, ako sa mu tvár vyhladí, keď sa zaborí do kresla, ako by myslel na niečo iné, potom sa mu čelo napne a tvár zachmúri. Predkloní sa a znovu zoberie vizitku. Asi to nič nebude, povie. Ona hojdá malého na kolenách a pozorne ho sleduje. Ako to nič, Larry? On vzdychne a spakruky si pretre ústa, vstane a prehľadáva stôl. Kam si dala noviny? Larry chodí po izbe s neprítomným pohľadom, možno už na noviny aj zabudol, hľadá niečo v prítmí svojich myšlienok a nemôže na to naraziť. Otočí sa, uprie zrak na ženu dojčiacu dieťa a ten pohľad ho upokojí, pocit života zhutnený v obraze, ktorý natoľko protirečí zlobe, až sa jeho myseľ začne tíšiť. Podíde k nej a načiahne ruku, ale stiahne ju, keď ho prebodne pohľadom. Úrad gardy pre štátne služby, povie mu, GNSB, to nie je hocikto, detektívny inšpektor pred dvermi, čo od teba chceš? Larry ukáže na strop, môžeš byť tichšie? Potom so zaťatými zubami prejde do

kuchyne, obráti pohár z odkvapkávača, pustí vodu a cez vlastný odraz v okne sa zahľadí do tmy, čerešne sú staré a čoskoro začnú hniť, asi ich na jar dajú zoŕať. Pije dlho, potom prejde do obývačky. Počuj, povie a takmer vidí, ako mu hlas prechádza do šepotu. Nič to nebude, som si tým istý. Cíti, ako ho s každým slovom opúšťa viera ako voda, keby si ju bol nalial do dlaní. Vidí ho, ako sa znovu zaborí do kresla, poddajné telo, ruka automaticky prepína televízne kanály. Otočí sa a uväznený jej pohľadom sa s povzdychom predkloní, poťahuje sa za bradu, akoby si ju chcel odlepiť z tváre. Pozri, Eilish, vieš, ako fungujú, o čo im ide, zbierajú informácie, robia to nenápadne a nejako sa k nim skôr či neskôr dostanú, asi idú po niektorom z učiteľov, preto so mnou chcú hovoriť, varovať nás, možno pred zatknutím, zajtra im zavolám alebo pozajtra a uvidím, čo chcú. Vidí jeho tvár a cíti vo vnútri akési prázdno, myseľ a telo túžia po nadvláde spánku, o chvíľu pôjde hore, vĺkzne do nočnej košeľe a vyráta si pritom, o koľko hodín sa malý zobudí na kŕmenie. Larry, povie a všimne si, ako ním trhne, akoby mu do ruky pustila prúd. Máš im zavolať čo najskôr, zavolaj im teraz, číslo je na vizitke, ukáž im, že nemáš čo skrývať. Zamračí sa, potom sa pomaly nadýchne, akoby premeriaval niečo, čo sa pred ním vztýčilo, obráti sa a pozrie jej priamo do tváre, oči prižmúrené od hnevu. Ako to myslíš, ukáž im, že nemáš čo skrývať? Vieš, ako to myslím. Nie, neviem, ako to myslíš. To sa len tak hovorí. Larry, prosím ťa, choď im zavolať. Dočerta, musíš zo všetkého robiť drámu, povie, nebudem im volať o takomto čase. Larry, urob to, prosím ťa. Nechcem, aby sem z GNSB znovu chodili, počul si, čo sa vraví, čo sa vraj deje v posledných mesiacoch. Larry sa v kresle predkloní, ale akoby nedokázal vstať, potom k nej zamračený podíde, vezme jej malého z rúk, Eilish, prosím ťa, počúvaj ma chvíľu, rešpekt je niečo, čo platí pre obe strany, vedia, že toho mám veľa, som zástupca

generálnej tajomníčky Írskeho odborového zväzu učiteľov, neskáčem, ako niekto píska. V poriadku, Larry, ale prečo za tebou prišli domov o takomto čase, prečo nie cez deň do práce, povedz mi? Pozri, láska, zajtra im zavolám, alebo pozajtra, môžeme to teraz nechať tak? Jeho telo pred ňou ostane stáť, ale oči pozerajú na televízor. Je deväť hodín, povie, chcem si pozrieť správy, prečo ešte Mark nie je doma? Eilish pozrie ku dverám, spánok ju chytí okolo pása, podíde k Larrymu a vyberie mu dieťa z rúk. Neviem, povie. Prestala som ho uháňať, večer mal futbal, možno jedol u kamaráta alebo šiel k Samanthe, v poslednom čase bez seba nemôžu byť, len nechápem, čo na nej vidí.

V aute cestou do mesta sa na seba čoraz viac hnevá, myseľ blúdi na všetky strany, na niečom nástojí, no zároveň pred tým mimovoľne cúva. Hlas v telefóne bol taký vecný, takmer slušný, prepáčte, že tak neskoro, pán Stack, nezdržíme vás dlho. Zaparkuje v uličke za rohom stanice gardy na Kevin Street, myslí na to, aká kedysi bývala hlavná ulica neskoro večer, určite rušnejšia, mesto v poslednom čase príliš stíchlo. Cíti, ako zatína zuby, keď sa blíži k okienku, uvoľní ústa, aby sa usmial, myslí na deti, Bailey si určite všimne, že odišiel z domu, to dieťa má uši všade. Sleduje bledú, pehavú ruku službukonajúceho, ktorý nečujne hovorí do telefónu. Príde poňho mladý detektív, kostnatý a rázny, v košeli a kravate, s voskovou, korektnou tvárou, podľa hlasu asi ten, s ktorým hovoril. Ďakujem, že ste prišli, pán Stack, poďte so mnou, skúsime to vybaviť čo najrýchlejšie. Ide za ním po kovovom schodisku, potom chodbou zatvorených dverí až do výsluchovej miestnosti so sivými stoličkami a sivými, obloženými stenami, kde je všetko ako nové, dvere sa zavrú a on ostane sám.

Sedí a hľadá si na ruky. Pozrie na mobil, potom vstane a chodí po miestnosti, myslí na to, ako ho zahnali do defenzívy, ako s ním zametajú, je dávno po desiatej. Keď vojdú do miestnosti, rozloží ruky, pomaly si prisunie stoličku a sadne si, vidí toho istého chudého gardistu a ešte jedného vo svojom veku s rastúcim bruchom, v ruke šálka so zaschnutými striekancami od kávy. Práve ten si Larryho Stacka obzrie s náznakom úsmevu a možno je to len vľúdnosť, ktorá sa rysuje vo vráskach okolo úst. Dobrý večer, pán Stack, som detektívny inšpektor Stamp a toto je detektív Burke, dáte si čaj alebo kávu? Larry pozrie na špinavú šálku a rukou odmietne, mimovoľne si prezerá tvár hovoriaceho, zdá sa mu odniekiaľ povedomá. My sme sa už videli, povie, na zápase v Dubline, boli ste záložník za UCD, ja som kopal za Gaelov, boli sme vtedy trieda, v tom roku sme vám slušne naložili. Detektívny inšpektor sa mu uprene zahľadá do tváre, vrásky okolo úst poklesnú, pohľad stemnie, miestnosť naplní nepreniknuteľné ticho. Hovorí, ani nepokrúti hlavou. Neviem, o čom hovoríte. Larry teraz vníma vlastný hlas, počuje sa hovoriť, akoby v miestnosti sám pozoroval ten výsluch, vidí sa sedieť na opačnej strane stola, vidí sa nazeráť priezorom vo dverách, dovnútra inak nevidno, nie je tu ani to jednosmerné zrkadlo, čo vídať v televízii. Počuje, že hlas mu znie zrazu falošne, možno príliš žoviálne. Určite ste to boli vy, boli ste záložník za UCD, ja si protivníkov pamätám. Gardista si odpije zo šálky a kávou si prepláchne zuby, uprie naňho pohľad, Larry mimovoľne sklopí zrak na stôl, prejde prstom po doškriabanom laku a znovu pozrie na detektívneho inšpektora. Iste, tvárové kosti zhrubli, telo zmohutnelo, ale to, čo vravia oči, sa nikdy nemení. Pozrite, povie, chcem to mať z krku, mal by som byť doma s rodinou a chystať sa do postele, povedzte, ako vám môžem pomôcť? Detektív Burke pokynie otvorenou

dlaňou. Pán Stack, vieme, že toho máte veľa, preto sme radi, že ste si našli čas, dostali sme veľmi závažné trestné oznámenie, ide o oznámenie, ktoré sa týka vás osobne. Larry Stack vidí uprený pohľad oboch mužov a cíti, ako mu vyschlo v ústach. V miestnosti sa niečo hýbe, teraz si to všimol, na chvíľu zmeravie, potom zodvihne zrak a vidí klenutú lampu na stropе, uväznený nočný motýľ zbesilo tlčie do skla jantárovej kupoly plnej tiel predošlých motýľov. Detektív Burke otvoril fascikel a Larry Stack pred sebou vidí odkrvené ruky kňaza, vidí, ako medzi ne na stôl pristane vytlačený hárok papiera. Larry ho začne čítať, pomaly žmurkne, potom zatne zuby. Kroky prechádzajúce dlhou chodbou vykúpi zabuchnutie dverí. Počuje tlmené údery nočného motýľa, chvíľu cíti, ako v ňom niečo začína chradnúť. Zodvihne zrak a vidí, ako ho detektív Burke pozoruje spoza stola, akoby mu jeho oči dokázali voľne blúdiť v myšlienkach, akoby v ňom chceli uvoľniť niečo, čo tam nie je. Larry sa pozrie na detektívneho inšpektora, ktorý ho teraz otvorene skúma pohľadom, odkáše si a pokúsi sa na oboch mužov usmiať. Páni, robíte si zo mňa blázna? Hľadá na nich a cíti, ako mu úsmev skĺzne z úst, zoberie papier a máva ním. To je čisté šialenstvo, povie, keď sa to dozvie generálna tajomníčka, okamžite nastúpi k ministrovi, za to vám ručím. Mladý detektív si uhladene odkáše do zovretej dlane, potom sa pozrie na detektívneho inšpektora, ktorý sa usmeje, a začne hovoriť. Ako iste viete, pán Stack, pre štát nastali ťažké časy, bolo nám povedané, že všetky oznámenia, ktoré sa k nám dostanú, máme brať vážne – O čom to, dočerta, hovoríte? povie Larry, toto nie je trestné oznámenie, nedáva to zmysel, prekrúcate fakty, robíte z nich niečo iné, nenapísali ste to náhodou sami? Pán Stack, určite viete, že vzhľadom na krízu, ktorej čelí tento štát, bol v septembri vyhlásený výnimočný stav, na základe čoho

boli v záujme zachovania verejného poriadku rozšírené zdroje a právomoci GNSB, takže pochopte, že z našej strany vyzerá vaše správanie ako podnecovanie nenávisťi voči štátu, rozvracačstvo a poburovanie – pokiaľ niekto svojím konaním ohrozuje stabilitu štátu, sú tu len dve možnosti, buď je ten človek agent, ktorý koná proti záujmom štátu, alebo si dôsledky svojho konania neuvedomuje a koná neúmyselne, ale v oboch prípadoch, pán Stack, je výsledok rovnaký, ten človek slúži nepriateľom štátu, a preto vás, pán Stack, nabádame, aby ste sa spýtali svedomia, či to tak skutočne nie je. Larry Stack dlho nič nevraví, neprítomne pozerá na papier, potom si odkašle a zopne ruky. Nevie, či vám správne rozumiem, povie, mám vám dokázať, že moje správanie nie je protištátne? Áno, presne tak, pán Stack. Ale ako vám mám dokázať, že to, čo robím, nie je protištátne, keď si len ako odbojár robím prácu, na ktorú mám ústavné právo? To je na vás, pán Stack, môžeme tiež rozhodnúť o potrebe ďalšieho prešetrenia a v takom prípade to už nebude na vás, ale rozhodneme my. Larry mimovoľne vstane zo stoličky a hánkami sa zaprie do stola. To, čo v tej tvári vidí, je vôľa a už chápe, že ho sem zavolali, aby ho o tú vôľu zlomili, tú vôľu sankcionovanú akýmsi absolútnom, ktoré má moc robiť z áno nie a z nie áno. Len aby sme si rozumeli, povie, keď sa to dozvie minister, urobí poriadky, nemôžete sa vyhrážať odborárskemu predákovi len preto, že si robí svoju prácu, učitelia v tejto krajine majú právo vyjednávať lepšie podmienky a pokojne štrajkovať a nemá to nič spoločné s tou takzvanou krízou, ktorej čelí štát, teraz, ak dovoľíte, idem domov. Druhý detektív pomaly otvorí ústa a Larry si je takmer istý, že to vidí, myslí na to, keď kráča k autu, dlho v ňom sedí a pozerá sa, ako sa mu na kolenách trasú ruky. Zdalo sa mu, že ten nočný motýľ vyletel detektívovi z úst.

* * *

Najskôr Ben do jaslí, potom deti do školy, Molly so slúchadlami na ušiach vystúpi prednými dverami Tourana, Bailey zabuchne zadné, Eilish ho vidí za sklom ako od nejakého pointilistu, ako tam stojí a nasadzuje si kapucňu bundy. Keď sa pohne, niekto zabúcha na okno. Molly kričí, aby zastala, dvere sa otvoria, Molly schmatne zo zeme vrečko na telocvik a je preč. To zimné svetlo, studená novembrová šmuha, presúva sa v premávke, citovo vyčerpaná, jej pohyby sú automatické, keď stojí na červenej, nevidí deň pred sebou, vie len, že ten deň prejde bez povšimnutia, ďalší deň zabudnutý a pohltentý tichým účtovaním dní, vidí sa v práci a vie, že svoju prácu už neberie ako kariéru – skutočný mikrobiológ prestojí hodiny pri laboratórnom stole, hľadá dôkazy, konfrontuje hypotézy s realitou, so všetkým, čomu chce človek veriť, a vo výsledku nachádza odpoveď na to, čo je pravda a čo nie. Teraz trávi dni mailovaním a telefonátmi, zo špecialistky sa stala generalistka bez bieleho pláňa, manažuje zamestnancov, sedí duchom neprítomná na schôdzach, kladie nesprávne otázky. Sadne si za stôl, pozrie maily a preloží telefonát na pol šiestu. Zoberie mobil a volá Larrymu. Vyplnil si tie pasové formuláre, čo som ti vrela? spýta sa. Láska, ešte som sa neoklepal, stále na to musím myslieť. Hovorí, akoby z neho počas spánku vypustili vzduch, zobudil sa ako vyfučaný, sedel na posteli a uprene hľadel do zeme. Povedal si o tom v práci? spýta sa. Počuje, ako niečo hovorí kolegovi s rukou na telefóne. Nechal som ich hore na stole. Čo si nechal hore na stole? Tie pasové formuláre. Larry, mal by si zavolať Seanovi Wallaceovi, porozprávaj sa s ním, bez ohľadu na výnimočný stav v tomto štáte ďalej platia ústavné práva. Chcem ísť rovno za generálnou tajomníčkou, ale dnes je na maródke. Počuj, Sean sa ešte stále pretŕča s tou mladou? Sean Wallace je teraz zahrabaný po uši v tom Fitzgeraldovom procese,

nechcem ho otravovať, ozaj, kto dnes robí večeru? Aj tak si myslím, že by si mu mal zavolať, dnes variš ty. No super, mám o pol siedmej stretnutie, ale zruším ho, nechce sa mi. Larry. Čo, láska? Ale nič. Kúpila som včera mleté, môžeš spraviť burgery, počuj, musím končiť. Zloží, ale chvíľu sedí s telefónom v ruke, má čudný pocit. Pozrie na telefón a vráti sa v mysli k hovoru, sleduje svoj hlas do Larryho telefónu, signál sa musí preniesť, aby sa dostal Larrymu do mobilu, zachytí sa a preniesie cez sieťový vysieláč. Zrazu počuje vlastný hlas, akoby doliehal z inej miestnosti. Porozprávaj sa s ním, bez ohľadu na výnimočný stav v tomto štáte ďalej platia ústavné práva. Zrazu pocíti chlad, vyskočí zo stoličky a ide do kuchynky, myslí si, možno v iných štátoch, ale tu sa také veci nedejú, garda, štát, nemôžu si dovoliť odpočúvať hovory, bol by to škandál. Spomenie si na auto zaparkované včera pred domom, spomenie si na GNSB a na reči o tom, čo sa vraj deje, blíži sa do kuchynky a chvíľu má pocit, akoby tú miestnosť nepoznala. Pri kávovare stojí Paul Felsner, nový výkonný manažér globálnych účtov, a poťahuje si manžetu na košeli. Kávovar s tichým mľasknutím dovrčí, on sa otočí a usmeje, ale úsmev mu neprenikne až do očí. Ách, Eilish, dúfal som, že sa uvidíme, neodpovedali ste mi na odkaz, ten videohovor s Asakuki sa musel presunúť na šiestu. Má v tvári niečo falošné, pomyslí si Eilish, mal by mať tmavé oči, nie zelené, a zrak jej pritiahne okrúhly stranícky odznak Strany národnej aliancie na chlopni saka, NAP, nový štátny emblém. Znovu sa pozrie nadol na jeho ruky a vidí, že sú príliš malé. Och, nevšimla som si, mrzí ma to, asi mi to nevyjde, ale ďakujem, že ste mi dali vedieť.

Na brehu k nej podíde modrý kôň a teraz na ňom cvála popri vode, bezveká cvála vo svetle, dole v predsieni zvoní telefón,

vycvála zo sna do izby. Larry sedí na posteli a pretiera si oči. Preboha, šepne Eilish, veď je štvrt' na dve, kto volá o takom čase? Len dúfam, že nie tvoja sestra, povie on, predkloní sa a vykročí ku dverám, načiahne sa za tieňom, z ktorého sa rozprestrie župan. Tlmené kroky nôh v papučiach na schodoch, kým ona leží a počúva Benov dych v postieľke, pridusené zakašľanie z chlapčenskej izby odvedľa. Nahor doliehajú Larryho nejasné slová, beztvaré prenikajú do spálne a ona rozmýšľa, kto asi volá, prvá jej napadne sestra Áine v Toronte, ako kedysi pred rokmi, bože, prepáč, sestrička, poplietla som si časové zóny, len som si trochu vypila. Zatvorí oči a hľadá toho modrého koňa na pláži, hľadá ho v pamäti, koľko si mala rokov? Je zima, obloha visí nízko nad morom, dotkne sa päťami slabín, ten chvejivý život pod ňou, Larryho váha doľahne na matrac vedľa nej. Práve som zaspávala, povie. On nič nevrávi, len hľadá na stenu, pôsobí utrápene a ťažko dýcha, natiahne k nemu ruku a stisne mu rameno. Čo je, Larry? Zsvietí lampu a sadne si, vidí, ako sa poláskaný svetlom zmení na dieťa, otočí sa k nej, zamračene, spýtavo na ňu pozrie a odkašle si. Bola to Carole Sextonová. Jimova žena, je s nervami v koncoch, Jim včera odišiel z práce a ešte neprišiel domov. To je všetko, Larry, už som sa bála, že niekto umrel. Počuj, Eilish, vravela, že ho zobrali. Kto ho zobral? Kto asi, GNSB. GNSB? Hej, tak to povedala. Ale to nedáva zmysel, Larry, ako to zobrali? Asi že ho zatkli, zadržali, niekto vraj videl, ako ho nakladajú do auta, ale nenapadlo mu, aby o tom niekomu povedal, zistila to až neskôr, keď všetkých obvolávala. Jim Sexton, ten, čo má len kopu silných rečí, čo komu urobil? Nikomu sa odvtedy neozval, Eilish. Ani tomu odborovému právnikovi, ako sa volá? Michael Given, nie, nikomu, neozval sa ani vlastnej žene. Nemôžu niekoho len tak zatknúť, má nárok na právnika, na to sú zákony. Carole vraví, že Michael je teraz

tam, na Kevin Street, ale že len zahmlievajú, vracia sa na noc domov, a že sa do GNSB nedá dovolať, nemajú priamu linku, nechápem, prečo sa mi neozvali z odborov, vyzerá to na riadny bordel. To nie je pravda. Čo nie je pravda? Na vizitke toho detektívneho inšpektora, čo tu bol vtedy večer, je číslo, číslo na mobil, sám si naň volal, povedz mi, Larry, čo sa to deje? Neviem, láska, vraj zúri. Kto zúri? Michael Given. Určite mu ju daj, tú vizitku. Áno, to mi nenapadlo. Hneď ju pohľadám, kam si ju dala? Nechala som ju v obývačke na kozube, potom som ju zasunula pod hodiny. Počuj, Eilish, Carole vraví, že si ho minulý týždeň predvolali, vraj naňho prišlo oznámenie, a že sa im vysmial, poznáš Jima, vraj sa spýtal, či je zatknutý, a keď povedali, že nie, odrecitoval im celý paragraf 40.6.I odsek tri, rovno pred nosom, právo občanov na združovanie a odbory, poznáš to, a vyhlásil, že pozvára autobusmi polovicu stredoškolských učiteľov z Leinsteru, ak sa vyhlási štrajk. Jej ruka hľadá nočný stolík, naslepo chytí pohár vody a napije sa. Larry, koľko ústavných práv môžu pozastaviť, ak sa vyhlási výnimočný stav? Neviem, nie až toľko, nie takto, zadržanie a väzba ďalej podliehajú zákonu, ale čo je zákon, keď sa dejú takéto veci, pozri, nechaj si to zatiaľ pre seba a nehovor nič deťom. Larry, o takomto čase nič nevyriešiš, prosím ťa, poď si ľahnúť.

Eilish stojí a hľadá do otcovej záhrady. Staré spomienky dupocú po mokrom lístí, hojdajú sa na lane, krčia sa v kríkoch, hlasy volajúce z minulosti, predtým mnou, za mnou sa nehrá, idem. Vidí jaseň, ktorý zasadil na jej desiate narodeniny, ako sa týči nad úzkym pozemkom. Bailey sa ženie dlhou trávou a rozkopáva lístie, Molly fotí zimujúce rastliny. Eilish sa odvráti od stola, kde sedí jej otec s nosom zaboreným v novinách, Ben jej spí pri nohách vo

vajíčku. Zdvihne dve šálky a pozrie dovnútra, prstom prejde po okraji. Oci, pozri na tie šálky, prečo ich nedáš do umývačky, naozaj by si mal nosiť okuliare, keď umývaš riad. Simon ani neodlepí oči od novín. Práve ich mám na nose, povie. Áno, ale musíš v nich umývať riad, sú tam kruhy od čaju. To tá neschopná upratovačka, čo sem chodí, v tomto dome nikdy nebola špinavá šálka, kým žila tvoja matka. Keď ho teraz vidí, vracia sa do detstva, vidí otca, aký bol vtedy, orlí nos a živé, prenikavé oči, jeho postavu, čo sa teraz scvrkáva na stoličke, chrbát zhrbený v pletenej veste, jemné kosti prstov presvitajúce cez papierovú pokožku. Simon zloží noviny, naleje si čaj a začne prstami bubnovať po stole. Neviem, načo to ešte čítam, povie, nič tam nie je, jedna veľká lož. Eilish zoberie noviny a perom začne brázdiť krížovku. Jeho prsty prestanú bubnovať a ona aj bez toho, aby sa pozrela, vie, že ju skúma pohľadom, ale keď zdvihne zrak, Simon sa mračí. Kto je to tam v záhrade s Eilish? opýta sa. Pozrie von oknom, potom sa otočí k otcovi a chytí ho za ruku. Oci, to je Bailey s Molly, ja sedím tu. Tvárou mu blysne zmätený výraz, potom žmurkne, odmávkne ju rukou a odsunie stoličku. Áno, jasné, povie, je rovnaká kôпка nešťastia ako ty, nie také slniečko ako tvoja sestra. Hľadá naňho s uboleným úsmevom. Takže sme obidve po tebe, povie. Pozrie von na Molly a vidí sa v tom istom tele, hodiny v predsieni sa naťahujú za zvoneními a odbijú tri údery z jej detstva. Nič jej nie je, povie, má štrnásť, to je celé, je to ťažký vek, veľmi dobre si ho pamätám. Jej zrak sa vráti ku krížovke. Odznaky moci, povie, na osem, piate je G. Simonovi vyklzne z úst slovo insígnie, akoby tam celý čas čakalo. S uspokojením mu pozrie do tváre, vidí laločnatý podbradok na krku, oči na ústupe pred ovisnutou kožou, no myseľ je v strehu. Eilish si naleje čaj, pomyslí si, ešte mu nič nehovor, vidí Baileyho, jeho útle kosti, Mark je urastený po

otcovi. Zodvihne zrak a povie, Larry má v odboroch problémy, vláda nechce, aby učitelia štrajkovali, predvolali si ho, oci, a vlastne sa mu vyhrážali, chápeš? Kto si ho predvolal? GNSB. Simon sa otočí a bez slova na ňu pozrie, potom potrasie hlavou a sklopí zrak na prsty. Na tých nech si dáva Larry dobrý pozor, na GNSB, hneď po nástupe k moci nimi Národná aliancia vyšachovala Špeciálnu detektívnu jednotku, týždeň z toho bolo veľké haló a odvtedy je ticho, určite všetkých umlčali, nikdy sme v tomto štáte nemali tajnú políciu, až teraz. Oci, zobrali oblastného zástupcu za Leinster, držia ho bez telefonátu, bez právnicka, odbory sa ozvali, ale GNSB čuší. Kedy sa to stalo? V utorok večer – Vonku skríkne Molly, keď sa otočia, vidia, ako sa mece a šermuje rukami, kým Bailey visí zo starého lana a drží ju zakliesnenú medzi nohami. Náhly, prenikavý pohľad jej otca. Povedz, vraví, veríš na realitu? Oci, čo to má znamenať? Je to jednoduchá otázka, máš diplom, mala by si jej rozumieť. Ak ti ide len o to, áno, viem, čo myslíš, ale ušetri ma tej prednášky. Simon na chvíľu obráti zrak ku kredencu zahádzanému žltými novinami a spoločenskými týždenníkmi so somárskymi ušami, starý úsmev mu odkryje zuby. Obaja sme vedci, Eilish, patríme k tradícii, lenže tradícia, to je len niečo, na čom sa všetci dohodli – vedci, učitelia, inštitúcie, nič viac, ak zmeníš vlastníctvo inštitúcií, môžeš zmeniť vlastníctvo faktov, môžeš zmeniť systém viery, toho, čo je dohodnuté, práve teraz to robia. Eilish, je to jednoduché, NAP chce zmeniť to, čo my dvaja voláme realita, chcú ju zamútiť ako vodu, ak povieš, že toto je niečo iné, a budeš to hovoriť dosť často, tak to tak musí byť, a ak to budeš opakovať stále dokola, ľudia to prijmú ako pravdu – je to stará myšlienka, pravdaže, nič nové, len vidíš, ako sa to deje tu a teraz, a nie v nejakej knihe. Eilish vidí, ako sa mu oči vyberú za akousi vzdialenou myšlienkou, a rada by mu videla do hlavy,

škvornitá ruka vytiahne z vrecka nohavíc pokrčenú vreckovku, Simon sa vysmrká a vreckovku schová. Jasné, skôr či neskôr sa realita ukáže, povie jej, môžeš s ňou hrať o čas, ale realita si počká, trpezlivo, ticho, potom si vypýta cenu a vyrovná misky váh – Ben sa s kuckaním zobudí a začne sa rozhliadať. Keď spustí plač, Eilish odsunie stoličku a tíši ho, zoberie ho na ruky a pod šatkou si ho priloží k prsníku. Chce staré útechy, chce zavolať deti dovnútra, mať ich pri sebe, ale namiesto toho pocíti tmu, rozpínavú zónu tieňa. Nadýchne sa, vzdychne si a pokúsi sa usmiať. Práve sme si na Veľkú noc kúpili letenky, pôjdeme pozrieť Áine a jej decká, potom ešte týždeň niekde pochodíme, Niagarské vodopády, ak sa podarí, a zopár iných miest okolo Toronta, deti budú nadšené. Neprítomne na ňu pozerá, nie je si istá, či ju počúval. On nadvihne ruky a zahľadí sa na ne, znovu ich položí na stôl a zodvihne zrak. Možno, povie, by si mala porozmýšľať, či nechcete zostať v Kanade. Eilish odstaví dieťa, vstane zo stoličky a zhora naňho pozrie. Oci, čo to má znamenať? To znamená, že ja som už na všetko starý, ale deti sú ešte malé, ľahko si zvyknú, ešte stále sa dá začať odznova, chytia prízvuk, ani nevieš ako. Preboha, oci, ty sa počúvaš, nezdá sa ti, že preháňaš, a čo moja kariéra a Larryho práca a deti a škola a ešte Mollin hokej, tento rok vyhrajú leinsterskú dievčenskú juniorskú ligu, už teraz majú deväťbodový náskok, a Mark je v poslednom ročníku, kto na teba dozrie, keď si nevieš ani umyť šálky, pani Taftová chodí len raz do týždňa, čo ak spadneš a zlomíš si kĺb, povedz, čo potom?

Padá zimný dážď, výdatný a studený, plynúce dni meravejú v tom daždi, akoby maskoval plynutie času, jeden beztvary deň za druhým, až je zima v plnom rozkvetu. Dom naplnil zvláštny